

บทที่ ๑ ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดนครนายก

๑.๑ บทนำ

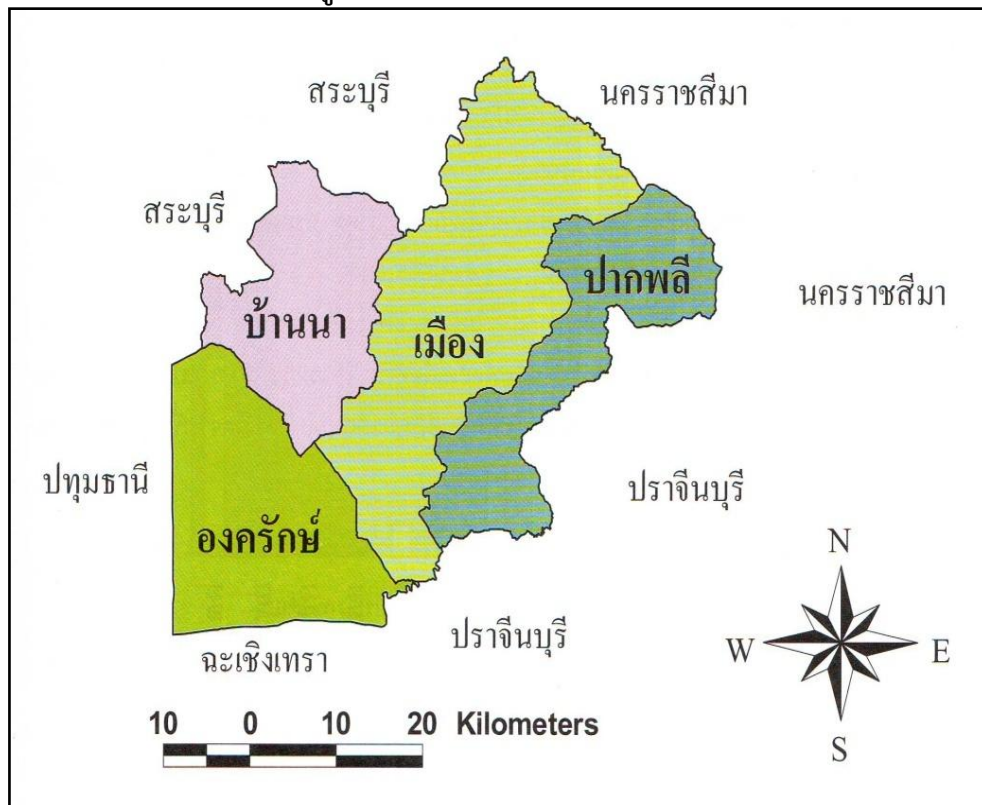
๑) จังหวัดนครนายก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๔ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๑ องศาตะวันออก มีระยะทางจากกรุงเทพมหานครตามถนนทางหลวง แผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ เลียบคลองรังสิต ผ่านอำเภองครักษ์ถึง จังหวัดนครนายก ระยะทาง ๑๐๕ กม. แต่ถ้ามมีการก่อสร้างทางคมนาคม สายตรงจากกรุงเทพฯ จะมีระยะทางประมาณ ๖๐ กม. มีเนื้อที่จังหวัดประมาณ ๒,๑๒๒ ตร.กม. หรือ ประมาณ ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ สภาพทั่วไปเป็นที่ราบทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอ เมืองนครนายก และอำเภopakพลี ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งเป็นรอยต่อกับอีก ๓ จังหวัด ได้แก่ สระบุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรี มีคำขวัญว่า “**เมืองในฝัน ที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย รวยธรรมชาติ**”

วิสัยทัศน์ สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก ได้แก่ “**เป็นศูนย์กลางข้อมูล การประสานงาน และบูรณาการภารกิจด้านแรงงาน มีงานทำและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขับเคลื่อนเครือข่ายแรงงาน เพื่อให้แรงงานมี ศักยภาพ**”

๒) อาณาเขต จังหวัดนครนายกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี	และ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา	และ จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา	และ จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดปทุมธานี	

รูปที่ ๑ แผนที่จังหวัดนครนายก

๓) การปกครอง การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ อำเภอ ๔๑ ตำบล ๔๐๘ หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๑ แห่ง โดยแยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้ จำนวนตำบลและหมู่บ้าน ในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	จำนวนหน่วยการปกครอง				
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	อบจ.
เมืองนครนายก	๗๒๘.๑๒๓	๑๓	๑๒๕	๒	๑๓	๑
บ้านนา	๓๘๘.๔๕๓	๑๐	๑๑๕	๑	๑๐	-
องครักษ์	๔๘๖.๓๕๙	๑๑	๑๑๖	๑	๑๑	-
ปากพลี	๕๑๙.๐๖๕	๗	๕๑	๑	๗	-
รวม	๒,๑๒๒.๐๐๐	๔๑	๔๐๘	๕	๔๑	๑

หมายเหตุ: เป็นพื้นที่ป่า ภูเขาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประมาณ ๑๕๓ ล้าน ตร.กม.

๔) จำนวนประชากร

จากข้อมูลของที่ทำการปกครองจังหวัด พบว่า ในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๕๖ (เมษายน – มิถุนายน) จังหวัดนครนายกมีประชากรรวมทั้งสิ้น ๒๕๕,๐๖๕ คน เป็นชาย ๑๒๖,๐๒๘ คน (ร้อยละ ๑๒๖.๐๒) เป็นหญิง ๑๒๙,๐๓๗ คน (ร้อยละ ๑๒๙.๐๑) พื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่อำเภอเมืองนครนายก มีประชากรทั้งสิ้น ๑๐๐,๑๘๘ คน รองลงมาได้แก่อำเภอบ้านนา ๖๘,๗๔๓ คน และอำเภอองครักษ์ ๖๑,๔๖๖ คน ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่อำเภอปากพลี มีประชากรเพียง ๒๔,๖๖๘ คนเท่านั้น (ตารางที่ ๑ และแผนภูมิที่(๑ - ๑))

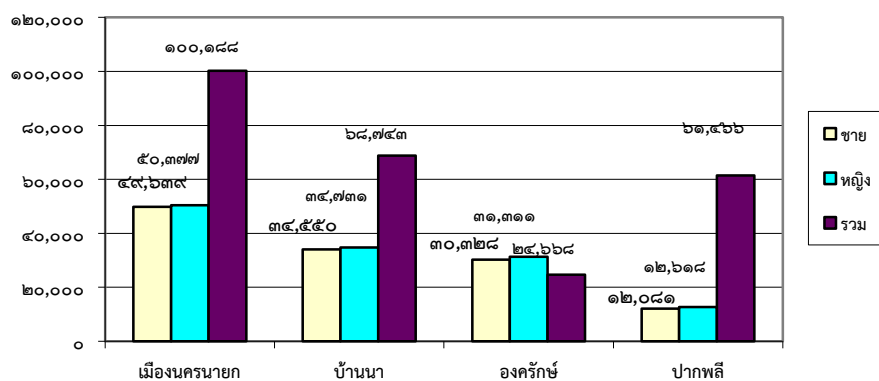
ตารางที่ ๑ จำนวนประชากรจังหวัดนครนายก จำแนกตามอำเภอและเพศ

ไตรมาส ๒ (เมษายน – มิถุนายน) ปี ๒๕๕๖

ลำดับที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ร้อยละ (%)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๑	เมืองนครนายก	๕๙,๘๑๑	๕๐,๓๗๗	๑๐๐,๑๘๘	๕๙.๘๑	๕๐.๓๗	๑๐๐
๒	บ้านนา	๓๔,๐๑๒	๓๔,๗๓๑	๖๘,๗๔๓	๓๔.๐๑	๓๔.๗๔	๑๐๐
๓	องครักษ์	๓๐,๑๕๕	๓๑,๓๑๑	๖๑,๔๖๖	๓๐.๑๕	๓๑.๓๑	๑๐๐
๔	ปากพลี	๑๒,๐๕๐	๑๒,๖๑๘	๒๔,๖๖๘	๑๒.๐๕	๑๒.๖๑	๑๐๐
	รวม	๑๒๖,๐๒๘	๑๒๙,๐๓๗	๒๕๕,๐๖๕	๑๒๖.๐๒	๑๒๙.๐๑	๑๐๐

ที่มา : ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดนครนายก ไตรมาส ๒ (เมษายน – มิถุนายน) ปี ๒๕๕๖

แผนภูมิที่ ๑-๑ สัดส่วนของประชากรชายและหญิง

๑.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๑) มูลค่า สัตว์ และอัตราการขยายตัว

ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดนครนายก มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รวมทั้งสิ้น ๑๙,๖๓๐ ล้านบาท เป็นมูลค่าในภาคการเกษตร ๕,๖๖๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๘.๘๗) และมูลค่านอกภาคการเกษตร ๑๓,๙๖๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๑.๑๓) อัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่ ขยายตัวร้อยละ ๒๘.๘๗ (ตารางที่ ๒ และแผนภูมิที่ ๒ - ๒)

สาขาหลักที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม มีมูลค่า ๕,๖๖๗ ล้านบาท รองลงมา คือ สาขาการบริหารราชการแผ่นดิน มีมูลค่า ๒,๔๖๓ ล้านบาท และสาขาการขนส่ง การขายปลีก มีมูลค่า ๒,๐๘๓ ล้านบาท ตามลำดับ

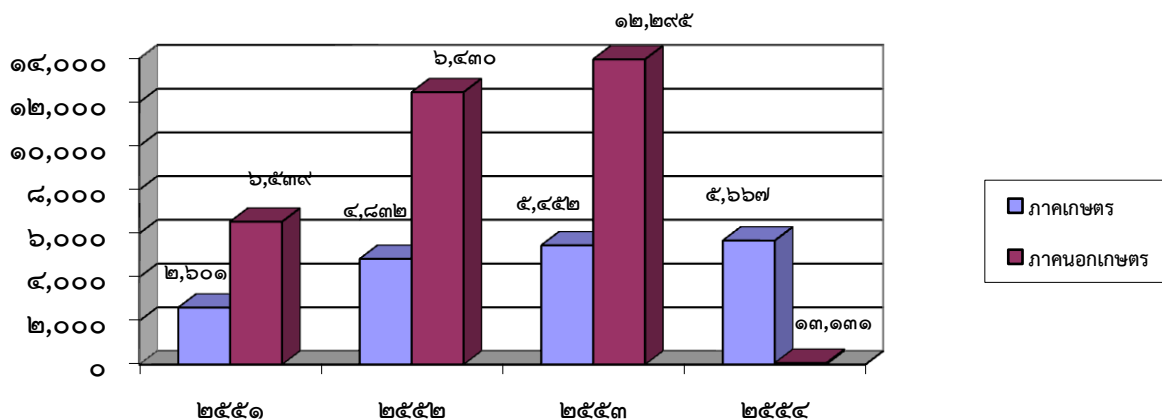
ตารางที่ ๒ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดนครนายก ณ ราคาคงที่ปี ๒๕๕๔ จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔

(หน่วย: ล้านบาท)

สาขา	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	อัตราการขยายตัว
ภาคเกษตร	๑,๖๐๑	๔,๘๓๒	๕,๔๕๒	๕,๖๖๗	๒๘.๘๗
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	๑,๔๖๘	๔,๔๖๙	๕,๐๓๔	๕,๒๕๓	๒๖.๗๖
การประมง	๑๓๔	๓๖๒	๔๑๘	๔๑๔	๒.๑๑
ภาคนอกเกษตร	๖,๔๓๐	๑๒,๔๖๕	๑๓,๔๒๙	๑๓,๙๖๓	๗๑.๑๓
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๖๔	๘๐	๙๒	๗๐	๐.๓๖
การผลิตอุตสาหกรรม	๖๕๔	๑,๓๗๐	๑,๘๒๓	๒,๔๐๐	๑๒.๒๓
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	๓๓๓	๔๔๙	๔๗๕	๔๗๓	๒.๔๑
การก่อสร้าง	๒๔๕	๙๑๖	๙๒๗	๗๓๘	๓.๗๖
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๑,๖๒๘	๑,๙๘๗	๒,๑๓๗	๒,๐๘๓	๑๐.๖๑
โรงแรมและภัตตาคาร	๒๕๗	๕๓๐	๔๙๖	๔๒๐	๒.๑๔
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	๖๔๑	๘๕๓	๘๖๘	๘๙๔	๔.๕๕
ตัวกลางทางการเงิน	๒๘๒	๗๔๗	๖๕๐	๗๐๘	๓.๑๖
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและ บริการทางธุรกิจ	๕๗๓	๙๙๑	๘๙๙	๙๐๔	๔.๖๐
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	๖๓๑	๒,๐๔๗	๒,๒๖๓	๒,๔๖๓	๑๒.๕๕
การศึกษา	๕๑๒	๑,๗๑๑	๑,๗๘๘	๑,๖๙๐	๘.๖๑
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒๓๕	๔๒๖	๖๕๖	๗๓๑	๓.๗๒
การให้บริการชุมชน สังคม และ บริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	๓๖๗	๓๑๗	๓๒๐	๓๖๘	๑.๘๘
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๙	๔๐	๓๔	๒๑	๐.๑๑
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	๘,๐๓๑	๑๗,๒๙๗	๑๘,๘๘๑	๑๙,๖๓๐	๓.๓๘

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครนายก

แผนภูมิ ๒ - ๒ เปรียบเทียบ GPP การเกษตรและนอกภาคเกษตร ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

๒) รายได้เฉลี่ยต่อหัว

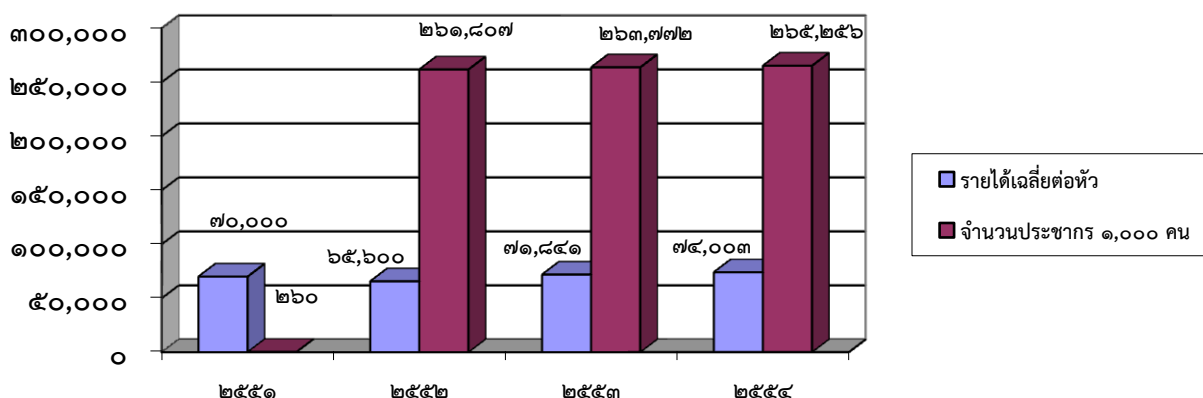
ในปี ๒๕๕๔ ประชากรในจังหวัดนครนายกมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวทั้งสิ้น ๗๔,๐๐๓ บาทต่อคนต่อปี โดยมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจากการขยายตัวของรายได้จากภาคการท่องเที่ยว ซึ่งขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมากอย่างต่อเนื่องในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาการขนส่ง การขายปลีก ในขณะที่จำนวนประชากรของจังหวัดนั้นมีเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ตารางที่ ๓ แผนภูมิที่ ๓ - ๓)

ตารางที่ ๓ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

สาขาการผลิต	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	อัตราขยายตัว
รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท)	๗๐,๐๐๐	๖๖,๐๖๘	๗๑,๕๘๒	๗๔,๐๐๓	๓.๓๘
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒๖๐	๒๖๑,๘๐๗	๒๖๓,๗๗๒	๒๖๕,๒๕๖	๐.๕๖

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิ ๓-๓ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

๑.๓ ภาวะเศรษฐกิจระดับครัวเรือน

๑) รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน

จากข้อมูลรายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๕๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดนครนายกเท่ากับ ๑๘,๕๑๗ บาทต่อเดือนซึ่งสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในภาคกลางซึ่งมีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๘๒๒ บาทต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนทั่วประเทศ ๒๐,๙๐๔ บาทต่อเดือน

เมื่อวิเคราะห์อัตราร้อยละของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคต่อรายได้ประจำของครัวเรือนในจังหวัดนครนายก พบว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะคิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐ ของรายได้ประจำของครัวเรือน (ตารางที่ ๔ และแผนภูมิที่ ๔ - ๔)

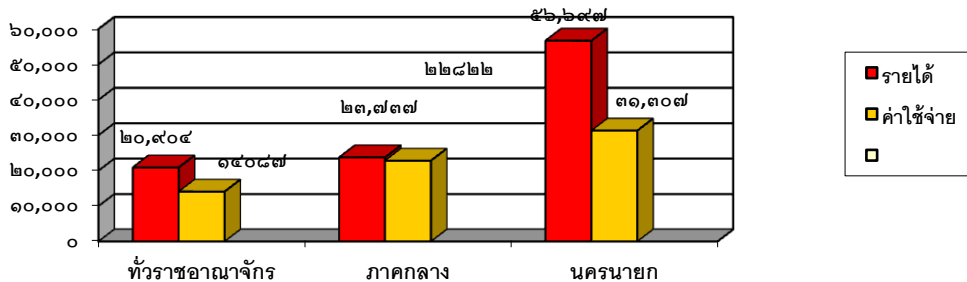
ตารางที่ ๔ รายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อเดือน พ.ศ. ๒๕๕๔

จังหวัด	ขนาดของครัวเรือนโดยเฉลี่ย (คน/ครัวเรือน)	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน		อัตราร้อยละของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคต่อรายได้ประจำ
		รายได้ทั้งสิ้น	รายได้ประจำ	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	
ทั่วราชอาณาจักร	๓.๔	๒๐,๙๐๔	๒๐,๙๐๔	๑๖,๒๐๕	๑๔,๐๘๗	๖๗.๓๘
ภาคกลาง	๔๓.๐	๒๓,๗๓๗	๒๐,๘๒๒	๒๒,๙๒๓	๑๖,๙๕๔	๗๔.๕
นครนายก	๒.๘	๕๖,๖๙๗	๑๘,๕๑๗	๓๑,๓๐๗	๘,๘๐๑	๖๕.๗

หน่วย: บาท

ที่มา: สำนักงานงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ ๔-๔ เปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายของจังหวัดนครนายก ภาคกลางและประเทศ

เมื่อพิจารณาข้อมูลรายได้ของครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้แล้ว พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ในจังหวัดนครนายกมีรายได้ ๑๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๓๑.๑) ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปนั้นมีเพียงร้อยละ ๑๕.๖ เท่านั้น (ตารางที่ ๕ และแผนภูมิที่ ๕ - ๕)

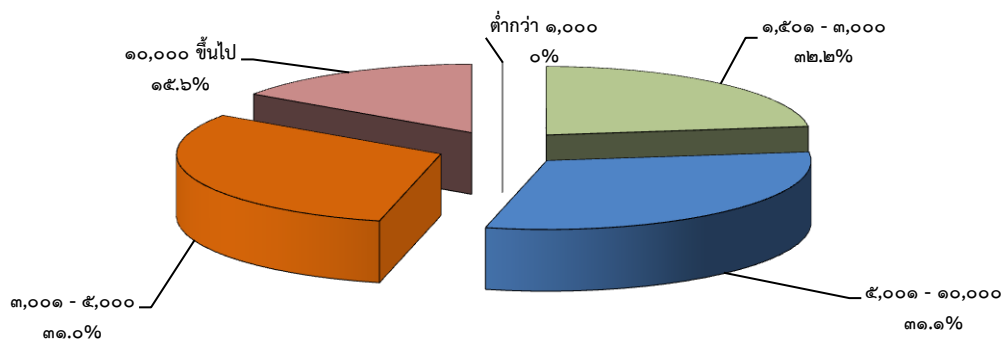
ตารางที่ ๕ อัตราร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามระดับของรายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน

พ.ศ. ๒๕๕๔

จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	ระดับของรายได้ประจำต่อคนต่อเดือน (บาท)				
		ต่ำกว่า ๑,๐๐๐	๑,๕๐๑ - ๓,๐๐๐	๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐ ขึ้นไป
ทั่วราชอาณาจักร	๑๐๐	๑๑.๘	๒๖.๕	๒๑.๘	๒๔.๑	๑๕.๘
ภาคกลาง	๑๐๐	๕๐.๓	๒๐.๙	๒๗.๔	๓๐.๓	๑๖.๑
นครนายก	๑๐๐	๐	๒๓.๒	๓๑.๐	๓๑.๑	๑๕.๖

ที่มา: สำนักงานงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ ๕ ระดับของรายได้ประจำต่อเดือนของประชากรในจังหวัดนครนายก

๒) การเป็นหนี้สิน

ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดนครนายกมีครัวเรือนที่เป็นหนี้สิน ร้อยละ ๘๗.๘ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคกลาง (ร้อยละ ๖๒.๓) และค่าเฉลี่ยของประเทศร้อยละ ๖๖.๔ (ตารางที่ ๖ และแผนภาพที่ ๖ - ๖)

ตารางที่ ๖ อัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินและมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๔

จังหวัด	อัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สิน	มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ (บาท)
ทั่วราชอาณาจักร	๖๖.๔	๑๑,๕๐๖,๑๐๐
ภาคกลาง	๖๒.๓	๒,๐๙๐,๖๐๐
นครนายก	๘๗.๘	๗๙,๔๒๐

ที่มา: สำนักงานงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ ๖-๖ เปรียบเทียบอัตราของครัวเรือนที่เป็นหนี้สินของจังหวัดนครนายก กับภาคกลาง และประเทศ

